

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Σχόλια (Aṭṭhakathā)

- 3. Ο Κανόνας της ανώτερης διδασκαλίας - Σχόλια
(3. Abhidhamma Piṭaka - Aṭṭhakathā)
- 5. Σχόλια για τα θέματα αντιπαράθεσης (5. Kathāvatthu-
aṭṭhakathā)
- 5. Συζήτηση για την ύπαρξη των πάντων
(5. Sabbamatthītikathā)

PaliVerse

5. Σχόλια για τα θέματα αντιπαράθεσης

5. Sabbamatthītikathā

1. Vādayuttivaṇṇanā

282. Idāni sabbamatthītivādakathā nāma hoti. Tattha yesaṃ “yaṃ kiñci rūpaṃ atītānāgatapaccuppannaṃ...pe... ayaṃ vuccati rūpakkhandho”tiādivacanato “sabbepi atītādibhedā dhammā khandhasabhāvaṃ na vijahanti, tasmā sabbam atthiyeva nāmā”ti laddhi, seyyathāpi etarahi sabbamatthivādānaṃ, tesam laddhivisodhanatthaṃ sabbamatthīti pucchā sakavādisa, vuttappakārāya laddhiyā tathavā paṭiññā itarassa. Sabbathāti sabbasmiṃ sarīre sabbamatthīti pucchati. Sabbadāti sabbasmiṃ kāle sabbamatthīti pucchati. Sabbena sabbanti sabbenākārena sabbamatthīti pucchati. Sabbesūti sabbesu dhammesu sabbamatthīti pucchati. Ayoganti ayuttaṃ. Nānāsabhāvānañhi yogo hoti, na ekasabhāvassa. Iti imasmiṃ pañhe rūpaṃ vedanāya, vedanaṃ vā rūpena anānaṃ ekalakkaṇameva katvā sabbamatthīti pucchati. Yampi natthi tampatthīti yampi chaṭṭhakhandhādikaṃ sasavisāṇādikaṃ vā kiñci natthīti siddhaṃ, tampi te atthīti pucchati. Sabbamatthīti yā diṭṭhi sā diṭṭhi micchādiṭṭhīti, yā diṭṭhi sā diṭṭhi sammādiṭṭhīti hevamatthīti iminā idaṃ pucchati - yā te esā sabbamatthīti diṭṭhi, sā diṭṭhi ayāthāvakattā micchādiṭṭhīti evaṃ yā amhākaṃ diṭṭhi, sā diṭṭhi yāthāvakattā sammādiṭṭhīti evaṃ tava samaye atthīti pucchati. Itaro sabbesupi etesu nayesu vuttappakārāya atthitāya abhāvato paṭikkhipati. Imesu pana sabbesupi nayesu “ājānāhi niggaha”nti ādiṃ katvā sabbo kathāmaggabhedo vitthārato veditabboti ayaṃ tāvettha vādayutti.

2. Kālasaṃsandanaṇṇanā

283-284. Idāni atītaṃ atthīti kālasaṃsandanaṃ hoti. Tattha atītaṃ atthītiādikaṃ suddhikaṃsandanaṃ. Atītaṃ rūpaṃ atthītiādikaṃ khandhavasena kālasaṃsandanaṃ.

285. Paccuppannaṃ rūpaṃ appiyaṃ karitvāti atītānāgataṃ pahāya paccuppannarūpameva appiyaṃ avibhajitabbaṃ karitvā. Rūpabhāvaṃ jahatītipañhe niruddhassāpi rūpassa rūpakkhandhasaṅgahitattā paṭikkhipati. Rūpabhāvaṃ na jahatīti paṭilomapañhepi rūpakkhandhena saṅgahitattāva paṭijānāti. Odātaṃ vatthaṃ appiyaṃ karitvāti ettha kiñcāpi na sabbam vatthaṃ odātaṃ, iminā pana vatthanti avatvā “odātaṃ vatthaṃ appiyaṃ karitvā”ti vutte sakavādinā ekatthatā anuññātā. Odātabhāvaṃ jahatīti pañhe vaṇṇavigamaṃ sandhāya paṭiññā sakavādisa. Vatthabhāvaṃ jahatīti ettha pana paññattiyā avigatattā paṭikkhepo tasseva. Paṭilomepi eseva nayo.

286. Atītaṃ atītabhāvaṃ na jahatīti puṭṭho “yadi jaheyya, anāgataṃ vā paccuppannaṃ vā siyā”ti maññamāno paṭijānāti. Anāgataṃ anāgatabhāvaṃ na jahatīti puṭṭho pana “yadi na jaheyya, anāgatamevassa, paccuppannabhāvaṃ na pāpuṇeyyā”ti maññamāno paṭikkhipati. Paccuppannapañhepi atītabhāvaṃ anāpajjanadoso siyāti paṭikkhipati. Anulomapañhesupi imināva nayena attho veditabbo.

287. Evaṃ suddhikanayaṃ vatvā puna khandhavasena dassetuṃ atītaṃ rūpantiādi vuttaṃ. Taṃ sabbaṃ pāḷianusāreneva sakkā jānituṃ.

Vacanasodhanavaṇṇanā

288. Idāni “atītaṃ nvatthī”tiādi vacanasodhanā hoti. Tattha hañci atītaṃ nvatthīti yadi atītaṃ no atthīti attho. Atītaṃ atthīti micchāti atītañca taṃ atthi cāti micchā eva. Taññeva anāgataṃ taṃ paccuppannanti puṭṭho anāgatakkhaṇeyevassa paccuppannatāya abhāvaṃ sandhāya kālanānattena paṭikkhipati.

Dutiyaṃ puṭṭho yaṃ uppādato pubbe anāgataṃ ahosi, tassa uppannakāle paccuppannattā paṭijānāti. Hutvā hoti hutvā hotīti yadetaṃ tayā “anāgataṃ hutvā paccuppannaṃ hotī”ti vadatā taññeva anāgataṃ taṃ paccuppannanti laddhivasena “anāgataṃ vā paccuppannaṃ vā hutvā hotī”ti vuttaṃ. Kiṃ te tampi hutvā hotīti? Itaro hutvā bhūtassa puna hutvā abhāvato na hevanti paṭikkhipati.

Dutiyaṃ puṭṭho yasmā taṃ anāgataṃ hutvā paccuppannaṃ hontaṃ “hutvā hotī”ti saṅkhaṃ gataṃ, tasmā paṭijānāti. Atha naṃ sakavādī “yadi te taṃ anāgataṃ hutvā paccuppannaṃ hontaṃ ‘hutvā hotī’ti saṅkhaṃ gataṃ, puna hutvā hoti, yaṃ anāgataṃ na hutvā paccuppannaṃ na hontaṃ ‘na hutvā na hotī’ti saṅkhaṃ gataṃ sasavisāṇaṃ, kiṃ te tampi puna na hutvā na hotī”ti adhippāyena na hutvā na hoti na hutvā na hotīti pañhaṃ pucchati. Itaro “yaṃ natthi, taṃ natthitāya, eva anāgataṃ na hutvā paccuppannaṃ na hotīti nahutvānahoti nāma tāva hotu, puna nahutvānahotibhāvo panassa kuto”ti maññamāno paṭikkhipati. Taññeva paccuppannaṃ taṃ atītanti pañhepi paccuppannakkhaṇeyevassa atītātāya abhāvaṃ sandhāya kālanānattā paṭikkhipati.

Dutiyaapañhe puṭṭho yaṃ atītabhāvato pubbe paccuppannaṃ ahosi, tasseeva atītattā paṭijānāti. Hutvā hoti hutvā hotīti yadetaṃ tayā “paccuppannaṃ hutvā atītaṃ hotī”ti vadatā “taññeva paccuppannaṃ taṃ atīta”nti laddhivasena “paccuppannaṃ vā atītaṃ vā hutvā hotī”ti vuttaṃ, kiṃ te tampi hutvā hotīti? Itaro hutvā bhūtassa puna hutvā abhāvato na hevanti paṭikkhipati.

Dutiyaapañhe yasmā taṃ paccuppannaṃ hutvā atītaṃ hontaṃ “hutvā hotī”ti saṅkhaṃ gataṃ, tasmā paṭijānāti. Atha naṃ sakavādī “yadi te taññeva paccuppannaṃ hutvā atītaṃ hontaṃ ‘hutvā hotī’ti saṅkhaṃ gataṃ, puna hutvā hoti, yaṃ paccuppannaṃ na hutvā atītaṃ na hontaṃ ‘na hutvā na hotī’ti saṅkhaṃ gataṃ sasavisāṇaṃ, kiṃ te tampi puna na hutvā na hotī”ti adhippāyena na hutvā na hoti na hutvā na hotīti pañhaṃ pucchati. Itaro “yaṃ natthi, taṃ natthitāya eva paccuppannaṃ na hutvā atītaṃ na hotīti nahutvānahoti nāma tāva hotu. Puna nahutvānahotibhāvo panassa kuto”ti maññamāno paṭikkhipati. Ubhayaṃ ekato katvā āgate tatiyaapañhepi imināvupāyena yojanā kātābā.

Aparo nayo - yadi taññeva anāgataṃ taṃ paccuppannaṃ, anāgatassa paccuppanne vutto hotibhāvo, paccuppannassa ca anāgate vutto hutvābhāvo āpajjati. Evaṃ sante anāgatampi hutvāhoti nāma. Paccuppannampi hutvāhotiyeva nāma. Tena taṃ pucchāma - “kiṃ te etesu ekekaṃ hutvā hoti hutvā hotī”ti? Itaro - “taññeva anāgataṃ taṃ paccuppanna”nti pañhe paṭikkhittanayeneva paṭikkhipitvā puna puṭṭho dutiye pañhe paṭiññātanayeneva paṭijānāti. Atha naṃ sakavādī “taññeva anāgataṃ taṃ paccuppanna”nti pañhāvasena tesu ekekaṃ hutvā hoti hutvā hotīti paṭijānantaṃ purimaṃ paṭikkhittapañhaṃ parivattitvā pucchanto na hutvā na hoti na

huvā na hotīti pucchati. Tassattho - nanu “tayā taññeva anāgataṃ taṃ paccuppanna”nti vutte paṭhamapañhaṃ paṭikkhipantena anāgataṃ hotibhāvo paccuppannaṃ ca huvābhāvo paṭikkhittoti. Tena anāgataṃ na hoti nāma, paccuppannaṃ na huvā nāma.

Dutiyapañhe ca taññeva anāgataṃ taṃ paccuppannanti paṭiññātaṃ. Evaṃ sante anāgatampi na huvā na hoti nāma. Paccuppannampi na huvā na hotiyeva nāma. Tena taṃ pucchāma - “kiṃ te etesu ekekaṃ na huvā na hoti na huvā na hoti”ti? Paravādī sabbato andhakārena pariyaṇaddho viya tesāṃ nahuvānahotibhāvaṃ apassanto na hevanti paṭikkhipati.

Dutiyavārepi yadi taññeva paccuppannaṃ taṃ atītaṃ, paccuppannaṃ atīte vutto hotibhāvo, atītaṃ ca paccuppanne vutto huvābhāvo āpajjati, evaṃ sante paccuppannampi huvāhoti nāma, atītampi huvāhotiyeva nāma. Tena taṃ pucchāma - “kiṃ te etesu ekekaṃ huvā hoti huvā hoti”ti? Itaro taññeva paccuppannaṃ taṃ atītipañhe paṭikkhittanayeneva paṭikkhipitvā puna puṭṭho dutiyapañhe paṭiññātanayeneva paṭijānāti. Atha naṃ sakavādī “taññeva paccuppannaṃ taṃ atīta”nti pañhāvasena tesu ekekaṃ huvā hoti huvā hoti paṭijānantaṃ purimaṃ paṭikkhittapañhaṃ parivattitvā pucchanto na huvā na hoti na huvā na hoti pucchati. Tassattho - nanu tayā taññeva paccuppannaṃ taṃ atītanti vutte paṭhamapañhaṃ paṭikkhipantena paccuppannaṃ hotibhāvo, atītaṃ ca huvābhāvo paṭikkhittoti. Tena paccuppannaṃ nahoti nāma. Atītaṃ nahuvā nāma.

Dutiyapañhe ca te “taññeva paccuppannaṃ taṃ atīta”nti paṭiññātaṃ. Evaṃ sante paccuppannampi na huvā na hoti nāma, atītampi na huvā na hotiyeva nāma. Tena taṃ pucchāma - “kiṃ te etesu ekekaṃ na huvā na hoti, na huvā na hoti”ti. Paravādī sabbato andhakārena pariyaṇaddho viya tesāṃ nahuvānahotibhāvaṃ apassanto na hevanti paṭikkhipati.

Tatiyavārepi yadi taññeva anāgataṃ taṃ paccuppannaṃ taṃ atītaṃ; anāgatapaccuppannānaṃ paccuppannātītesu vutto hotibhāvo, paccuppannātītanāṃca anāgatapaccuppannesu vutto huvābhāvo āpajjati. Evaṃ sante anāgatampi huvāhoti nāma. Paccuppannampi atītampi huvā hotiyeva nāma. Tena taṃ pucchāma - “kiṃ te tīsupi etesu ekekaṃ huvā hoti huvā hoti”ti? Itaro “taññeva anāgataṃ, taṃ paccuppannaṃ, taṃ atīta”ntipañhe paṭikkhittanayeneva paṭikkhipitvā puna puṭṭho dutiyapañhe paṭiññātanayeneva paṭijānāti. Atha naṃ sakavādī “taññeva anāgataṃ, taṃ paccuppannaṃ, taṃ atīta”nti pañhāvasena tesu ekekaṃ huvā hoti, huvā hoti paṭijānantaṃ purimaṃ paṭikkhittapañhaṃ parivattitvā pucchanto na huvā na hoti na huvā na hoti pucchati. Tassattho - nanu tayā taññeva anāgataṃ, taṃ paccuppannaṃ, taṃ atītanti vutte paṭhamapañhaṃ paṭikkhipantena anāgatapaccuppannānaṃ hotibhāvo; paccuppannātītanāṃca huvābhāvo paṭikkhittoti? Tena anāgataṃ paccuppannaṃ na hoti nāma. Paccuppannaṃca atītaṃ na huvā nāma.

Dutiyapañhe ca te “taññeva anāgataṃ, taṃ paccuppannaṃ, taṃ atīta”nti paṭiññātaṃ. Evaṃ sante anāgatampi na huvā na hoti nāma, paccuppannampi atītampi na huvā na hotiyeva nāma. Tena taṃ pucchāma - “kiṃ te etesu ekekaṃ na huvā na hoti na huvā na hoti”ti? Paravādī sabbato andhakārena pariyaṇaddho viya tesāṃ na huvā na hotibhāvaṃ apassanto na hevanti paṭikkhipatīti. Niggahādīni panettha heṭṭhā vuttanayeneva yojetabbāni.

Atītacakkhurūpādikathāvaṇṇanā

289. Atītaṃ cakkhu atthītiādīsupi cakkhādibhāvāvijahaneneva atthitaṃ paṭijānāti. Passatītiādīni puṭṭho pana tesam viññāṇaṃ kiccābhāvavasena paṭikkhipati.

Atītaññādikathāvaṇṇanā

290. Tena ñāṇena ñāṇakaraṇīyaṃ karotīti pañhe tassa ñāṇassa niruddhattā kiccabhāvamassa apassanto paṭikkhipati. Puna puṭṭho atītārammaṇaṃ paccuppannaṃ ñāṇaṃ atītānaṃ dhammānaṃ jānato atītaṃ ñāṇanti lesena paccuppannameva “atītaṃ ñāṇa”nti katvā tena ñāṇena ñāṇakaraṇīyassa atthitāya paṭijānāti. Athassa sakavādī lesokāsaṃ adatvā tena ñāṇena dukkhaṃ parijānātītiādīmāha. Itaro atītārammaṇeneva ñāṇena imesaṃ catunnaṃ kiccānaṃ abhāvā paṭikkhipati. Anāgatapañhepi eseva nayo. Paccuppannapañho ceva saṃsandanapañho ca uttānatthāyeva.

Arahantādikathāvaṇṇanā

291. Arahato atīto rāgo atthītiādīsupi rāgādibhāvāvijahanto evaṃ paṭijānāti. Sarāgotiādīsu suttavirodhabhayena ceva yuttivirodhabhayena ca paṭikkhipati.

Padasodhanakathāvaṇṇanā

295. Evaṃ sabbampi pāḷianusāreneva viditvā parato atthi siyā atītaṃ, siyā nvātīnti ettha evamattho veditabbo. Yaṃ atītameva atthi, taṃ atītaṃ. Yaṃ paccuppannānāgataṃ atthi, taṃ no atthi, taṃ no atītaṃ. Tenātītaṃ nvātītaṃ, nvātītaṃ atīnti tena kāraṇena atītaṃ no atītaṃ, no atītaṃ atīnti. Anāgatapaccuppannapucchāsipi eseva nayo.

Suttasāadhanavaṇṇanā

296. Na vattabbaṃ “atītaṃ atthi anāgataṃ atthī”ti suttasādhanāya pucchā paravādissa, paṭiññā sakavādissa. Puna attano laddhiṃ nissāya yaṃkiñci, bhikkhave, rūpanti anuyogo paravādisseva. Dutīyanaye pucchā sakavādissa, paṭiññā itarassa. Evaṃ sabbattha pucchā ca paṭiññā ca veditabbā. Yaṃ panetaṃ paravādinā anāgatassa atthibhāvasāadhanatthaṃ “nanu vuttaṃ bhagavatā kabalīkāre, ce, bhikkhave”ti suttassa pariyosāne atthi tattha āyaṭiṃ punabbhavābhiniḍḍhātītiādī dassitaṃ na taṃ anāgatassa atthibhāvasādhakaṃ. Tañhi hetūnaṃ pariniṭṭhitattā avassaṃ bhāvitaṃ sandhāya tattha vuttaṃ. Ayaṃ suttādhippāyo. Sesam sabbattha uttānatthamevāti.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Σχόλια. 3. Ο Κανόνας της ανώτερης διδασκαλίας - Σχόλια. 5. Σχόλια για τα θέματα αντιπαράθεσης. 5. Συζήτηση για την ύπαρξη των πάντων έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org